

HABERLER

İÇİNDEKİLER

Durum	1
1986 Yılı Geride Kalırken Sağlık ve Eczacılık Hizmetleri ile İlgili Bir Değerlendirme.....	5
Eczacının Yabancılaşması	7
Eczacı Kooperatiflerinde Gelişme ve Büyüme	
Sorunları - I	14
Eczane Ölçeğinden İlaç ve Eczacılık Üzerine	18
Eczanelerde İlaç Üretimi	20
İsveç Yüksek Mahkemesi İşyerinde Pasif Sigara Kullanımı Sonucu Oluşan Rahatsızlıkların Meslek Hastalığı Olduğu Kararına Vardı	23
Gebelikte Sigara Kullanımının Bebek Üzerine Etkileri	24
İlaç ve Sigara Etkileşmeleri	25
Çernobil Sonrası Radyasyonlu Yaşam	28
Acil Bir Durum: Ağızdan Alkali Alımı	30
Zehirlenmeye İmmünolojik Yaklaşım	34
Bilgimizi Tazeleyelim	38
Birlikten Haberler	40

BİR HAZİN ÇAĞ TÜRKÜSÜ

TEB Haberler, 1986 yılını Kasım ve Aralık ortak sayısı olarak tamamlamaktadır. Böylelikle yayın yaşamındaki iki yıl bu sayıyla beraber 24 sayıyı kapsar bir biçimde geride kalıyor.

TEB Haberlerin doğuşu ile bugüne gelişi arasında geçen sürede, merkezi bir yayın organı olabilmenin ilk dönem sıkıntıları atlatılmaya çalışılmıştır. TEB Haberler, genel çerçevesi içinde ayda bir meslektaşlara ulaşarak gerek TEB çalışmalarını ve gerekse mesleki bilgilenmeye katkı sağlayacak çeşitli konuları sosyal ve akademik cepheleri ile yansıtan yazıları içeriğinde kapsamıştır.

Sosyal içerikli yazılar ve makalelerin özellikle sağlık ve ilaç hizmetleriyle ilgili politikaların saptanmasına katkı sağlayabilecek bir düzeyde olmasına özen gösterilmiştir.

Elbette, dergi hakkında son söz dergi çalışanlarının değil, okurundur. Sabit tirajına karşın okunabilirliğinin ve buna koşut okur sayısının artışı, derginin işlevini yerine getirdiği konusunda en iyi kanıtlardan birisi olabilir. TEB Haberler'e ulaşan okur yazı ve mektupları da bizleri bu konuda umutlu olmaya yöneltmektedir.

Umudumuz yerindedir ve dergi de işlevini yerine getirme çabasındadır. An-

cak değişim çağının hangi basamağına öz-
gün olarak parmak basabildiğimiz tartişmalı-
dır. Veya, başka bir değişle, hizmeti kendin-
den menkul řu sağlık sistemimizin çağdaşla-
şabilmesi yolunda dergi tabanında hangikit-
lesel baskının sesi yansıtılabilmifitir. İşte űze-
rinde dűřűnűlmesi gereken esas konu budur.

Ųyle ise dűřűnmeye A. Einstein'ın bir
deyiři ile bařlayalım. Bűyűk bilim adamı "Ne
hazin bir çaęda yařıyoruz; bir űn yargıyı de-
ęiřtirmek bile bir atomu parçalamaktan daha
zor" diyor. Herhalde, Einstein çağın buna-
lımlı gizini aęıęa çıkarmak ve çaęcıl bűyűk
devinimlere karřın statűkoculuęa ne denli
baęlı olduęumuzu vurgulamak ięin sűylemiř
olsa gerek bu sűzcűkleri. Ancak, Tűrkiye űze-
li ve hele Tűrkiye'nin saęlık hizmetleri ięin
sűyleseydi, bu denli konu ile űzdeř olurdu řu
hazin çaę tűrkűsű.

Bunları yazmaktaki meramı şudur ki, er-
ki elinde tutanların iřlerin yűrűtűlmesine iliř-
kin koyduęu oyun kuralları sűreę ięinde űyle
tabulara, tartiřılmazlıęa dűnűřmektedir ki,
amaç daha iynin yaratılması ve bu yolda or-
tak yűnelimlerin gűndeme getirilmesi olması
gerekirken bu bir kenara bırakılmakta sade-
ce statűkonun korunması yolunda ęalıřmalar
sűrdűrűlmektedir.

İřte, TEB Haberler'in, űzellikle saęlık ve
ilaç hizmetleri konusunda sűyledięi doęrula-
rın henűz yeterli duyarlılıkta algılanmaması
nedenide bu temelde yatmaktadır. Temelin
űzű iktisadiyata baęlıdır. Ekonomik yapılan-
maların belirlediği toplumsal hizmet anlayışı
ancak ekonomizm surları ile tahkim edilebil-
mekte, tahkimatin sűrekliilięi de statűkonun
korunmasıyla sağlanabilmektedir.

Bu koruma duvarlarını, surları da henűz
bir dergi ile aşabilmek olası değildir.

Tűm bu olumsuzluklara karřın űzerinde
gene de durmakta yarar bulunan konu ilaç
fiyatlarıdır.

Bu konuda, Aralık ayı içerisinde, Sağlık
ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile ilaç sanayici-
leri arasında bir toplantı dűzenlendi. Ųncele-
ri, toplantı çaęrı listesi ięinde űzel ve űnemli
bir kesim olarak Tűrk Eczacıları Birlięi de bu-
lunuyordu. Ne var ki hikmetinden sual olun-

maz bir biçimde meslek kuruluşumuz der-
dest edilip çağrılı olma konumundan ęıkarıldı
ve adeta toplantı Birliğimizden kağırıldı.

Toplantıya iştirak etmiş bir kısım sanayi-
cilerin hikaye babından detayıyla anlattıkları
yukarıdaki satırların űzűnde geręekte bir hik-
met vardı.

Tűrkiye'de, ilaç fiyatlarının gűnlűk deęi-
řen dűviz kurlarına uygun bir bięimde nasıl
dűzenlenebileceęini konuřacaksınız ve sonra
bu konuřmaların tűműne TEB Merkez Heye-
ti'ni de şahit kılacaksınız.

Olmayacak duaya amin denilmeyeceği-
ne gűre yolun kestirmesi, TEB'i bařtan da-
vetsiz kılmaktan geğiyordu. Ve bu da başarılı-
dı da!...

Toplantıya katılalım veya katılmayalım
ilaç fiyatlarına iliřkin gűrűřlerimiz netlikle
belli olduęundan sűyleyeceklerimiz engelle-
nemiyecektir.

İnsanlarımızın alım gűcű ve hele saęlık
ve ilaç hizmetlerini satın alma, ikame edebil-
me gűçleri enflasyon ęizgisinde her geęen
gűn daha dar sınırlara itilmektedir. Nitekim
birim kutu ilaç satıřlarında ki sűrekli azalma-
lar buna en canlı kanıtı oluşurmaktadır. Di-
ęer yandan ilaęta kalite yűkselmesi ile doęa-
cak rekabet sonucu ilaç fiyatlarının űnce do-
nacaęı ve sonra dűřeceęi gűrűřűnűn maya-
landırılmaya ęalıřılması hiğ bir ekonomi poli-
tikasına uygun olmadığından bir safsatadan
ibarettir. Veya kelime oyunlarıyla yapılmak
istenen bir Ali-Cengiz oyunudur.

Bir bařka űnemli husus ise Tűrkiye'de
ilaç fiyatlarının artırılması ile rantabilitesi
yűkselecek sanayiın yatırım ve istihdam
alanları ağacağı şeklinde ęeręevelenmeye
ęalıřılan gűrűřűn aslı ařarı olmadıęıdır.

Bir kere ilaç sektűrűnűn de lokomotif
ilaç űretimi yapan kuruluřların geręekte bir
řirketler topluluęu űyesi olduęu gűzden irak
tutulmamalıdır. Elde edilen değerlerin yatı-
rım karlılığına gűre bir sınıl topluluk iğinde
değerlendirildiğini bilebilmek için de ayrıca
iktisad tahsilii gerekmemektedir. Diğer yan-
dan toplu alımlara mal fazlası verebilen, yıl
yarısını bile aşabilen vadelerde satış yapabi-
len ve promasyon-için naylon poşetten, dijital

saate veya lüks kalem takımlarına kadar reklam çalışması yapabilen bir sektörün malları için sürekli fiyat talebinin bir anlamı olamaz. Sayılan bu çalışmalar sonuçta ilacın fiyat oluşumundaki indirek giderler içerisine dahil edilmektedir. Indirek giderler içerisinde bu kalemlerin çıkartılmasının bile ilaç fiyatlarında en az % 15-20 düşme sağlayabileceği hesap edildiğine göre fiyat artışının gerçek talebe bağlı olup olmadığı son derece şüpheli bir soru biçimine dönüşmektedir.

Işın acı olan diğer bir tarafı da eczanelerin bir ara dağıtım istasyonu gibi değerlendirilmesi konusudur. Yoksa kârdan zararlar (mal fazlası, vadeli satış vs.) eczacıya sus payı verilip ilaçtaki fiyat işleminde bu mesleğin devre dışı bırakılmasına mı çalışılmaktadır?

Herhalde resmi otorite bu arap saçının daha da dolaşmasına olanak tanımamak durumundadır.

Bunun çözümü de vardır. 6643 sayılı yasanın ilgili maddesi Türkiye'de ilaç fiyatlarının TEB'ce kurulan bir komisyonca belirleneceğini ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın onayı ile yürürlüğe gireceğini ifade etmektedir. Öyle ise sadece yasaların yürürlüğünün sağlanmasına özen gösterilmesi bile yeterli olabilecektir.

TEB son aylarda bir dizi önemli olayları gündeminde kotarmıştır. 23. Olağanüstü Büyük Kongrenin başarıyla yapılması, 23. Dönem 1. Bölgelerarası toplantının Antalya'da düzenlenmesi ve önemli meslek kararlarının alınması, muvazaa, iskonto hadleri ve tek tip protokol, Türk Eczacıları Vakfı'nın kuruluşu, psitrop ilaç uygulamasına getirilmiş yeni düzenleme, kamu kesiminde çalışan meslektaşlar adına alınmış yeni mesleki ve özlük hakları bu çalışmalarının önemli bir parçasını oluşturmuştur. Bu konuda Sayın Genel Başkan

kanın dergi içinde yer alan açık mektubu aydınlatıcı bir belge hüviyetindedir.

Mesleki açıdan üzerinde durulması gereken en önemli nokta bugünkü Eczacılık hizmeti anlayışının yerine bir alternatif koymaktır. Bu da özlü bir anlatımla "üretim" dir.

Mesleki yabancılışmamızı önleyecek ve gerçek boyutta bir eczacılık hizmetinin verilmesi en küçük üretim birimi olan eczane ölçeğinden başlayarak daha üst örgütlenme modeli olan kooperatifler bazına varan bir yolda üretim yapılması konusunu gündeme getirmektedir.

Eczacılık hizmetleri başlıca üç üretim modelini kapsar. Bunlar; i) İlaç üretimi, ii) Bilgi üretimi, iii) Bu üretim biçimleriyle ortaya çıkan ürünlerin toplumun yararına olabilecek biçimde en doğru kullanımını temindir.

TEB, mesleki öncülük görevini bir hakın yerine getirirken çalışma programının başına üretim konusunu koymuş ve bu yolda da soluklu adımlarla yürümektedir. En son örneği Türk Eczacıları Vakfı bünyesinde kurulan "EGAŞ"tır.

Bu konuların ayrıntılarına giren çalışmalar 1987'de yayımlanacak. TEB Haberlerde sürekli olarak gündem edilecektir. Ayrıca gerek Olağanüstü Büyük Kongre, Bölgelerarası toplantı, FIP Helsinki Toplantısı özel TEB Haberler sayısı olarak yayımlanacaktır.

Çalışmalarımızın tüm yönelimi sağlık konusunda ülkemiz insanlarının hazin türküleri yerine hep beraber söyleyebileceğimiz neşeli solukları koyma çabalarıdır.

Yeni yıl bir başlangıç olsun böylesi bir devinim için. Esenlik dilekleriyle.

Yrd. Doç. Dr. Nurettin ABACIOĞLU
Genel Sekreter
TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
MERKEZ HEYETİ